

2010-07-25

Förlikningar och domar om graviditet och föräldraledighet

Sammanfattning

Sedan 1 januari 2009 har DO ingått 17 förlikningar i ärenden som gällt könsdiskriminering i samband med graviditet eller missgynnande i samband med föräldraledighet.

DO driver 22 fall av könsdiskriminering i samband med graviditet i domstol, 4 i AD och resterande 18 i allmän domstol. Samtliga dessa 18 rör kvinnor som nekats sjukpenning av Försäkringskassan med hänvisning till att de varit gravida.

Under 2009 fick DO tre domar i AD som rörde graviditet eller föräldraledighet, samt en dom i allmän domstol.

Domarna i AD rörde sammanlagt fem kvinnor. Domen i tingsrätten rörde fyra kvinnor.

Förlikningar 2009

JämO 1189/2008 P.G./ . Migrationsverket JämL

En anställd vid Migrationsverket sökte en ny tjänst på myndigheten men sällades bort för att hon var gravid. När Migrationsverket tagit del av anmälan kontaktade man DO för att få till stånd en snabb lösning, eftersom man ansåg att kvinna blivit felaktigt behandlad under rekryteringen. Kvinnan fick 50 000 kronor genom en förlikning med sin arbetsgivare.

JämO 777/2008 M.H. ./. M.H. AB JämL

En kvinna arbetade som sjukgymnast på ett mindre friskvårdsföretag i Stockholm sedan 2002. I samband med att hon påbörjade sin föräldraledighet slutade företaget att betala in hennes tjänstepension. Hon tvingades gå ned i arbetstid åren 2006-2008 och fick inte följa med på julbord 2007. Våren 2008 meddelade kvinnan arbetsgivaren att hon var gravid igen. I maj försökte företaget få henne att gå ned på halvtid men tar tillbaka uppsägningen i augusti sedan kvinnan hotat anmäla företaget till JämO.

En förlikning har uppnåtts som innebar att kvinnan får 70 000 kronor i ersättning av företaget. Kvinnan får dessutom en retroaktiv lönehöjning med 700 kronor fr.o.m. 1/7 2007 och ytterligare 700 kronor fr.o.m. 1/7 2008.

JämO 2008/1036 Y.S./.. Deichmann-Sko AB

En kvinna från Årjäng sökte jobb som biträde i en skobutik. När hon meddelade arbetsgivaren att hon var gravid var denne inte längre intresserad av att anställa henne. Nu har DO ingått en förlikning med skokedjan som ger kvinnan 50 000 kronor.

JämO 2008/885 C.A./.. Malmö stad

Chefen tyckte att undersköterskan vabbat för mycket och gav henne ett lägre lönebud. Nu har DO och Malmö stad träffat en förlikning som ger kvinnan 20 000 kronor.

HO 2008/1384 A.E./..Elgiganten AB (FUDA & JÄML)

En kvinna hade en provanställning hos Elgiganten. Efter en tid fick hon reda på att hon var gravid. Eftersom hon har diabetes typ 1 sjukskrev hennes läkare henne i drygt två veckor för att ställa om insulindosen och kontrollera hennes värden. Arbetsgivaren fick besked om detta och avbröt då hennes provanställning med motiveringen att det var omöjligt att ha kvar henne med hennes nuvarande hälsotillstånd.

Elgiganten betalar nu 65 000 kr i ersättning till kvinnan.

ANM 2009/164 E.V./..B.A.

En gravid frisör i Stockholm ville vidareutbilda sig och gå en coloristutbildning. Men arbetsgivaren sade nej med hänvisning till att kvinnan snart skulle vara föräldraledig.

En förlikning har nu nåtts som innebär att frisersalongen ersätter kvinnan med 25 000 kronor.

ANM 2009/1337 M.B./.. Arboga kommun.

En kvinna nekades sommarvikariat för att hon skulle vara nybliven mamma vid tiden för arbetet. Beslutet motiverades bland annat med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om gravida och ammande arbetstagare, som säger att nyförlösta kvinnor ska undvika nattarbete.

DO ansåg att det var könsdiskriminering och har nu träffat en förlikning med arbetsgivaren som ger kvinnan 100 000 kronor i ersättning.

ANM 2009/788 A.A./..Trehörna omsorger AB.

En kvinna fick nej till sommarjobbet för att hon var gravid. DO ansåg att det var könsdiskriminering och har nu träffat en förlikning med arbetsgivaren .

Kvinnan fick sommarjobb på ett omsorgshem i Urshult för personer med psykiatriska diagnoser. Men när arbetsgivaren, som är ett privat vårdbolag, fick veta att hon var gravid meddelade man att jobbet istället skulle gå till någon annan. Beslutet motiverades bland annat med anställningen kunde medföra säkerhetsrisker för henne och det ofödda barnet.

Förlikningen gav kvinnan 80 000 kronor i ersättning.

Förlikningar hittills under 2010

ANM 2009/753 A.B./ K.R.

En kvinna nekades ny anställning på ett ridcenter när hennes visstidsanställning upphörde. Anledningen var att arbetsgivaren fått reda på att kvinnan var gravid och ansåg att det var för stora risker för henne att arbeta i stallet.

Stämningsansökan är ingiven den 18 december 2009 där DO yrkade 75 000 kr i diskrimineringsersättning.

Innan motparten skulle lämna svaromål till AD träffades på motpartens initiativ en förlikning i ärendet där kvinnan fick 35 000 kronor. Genom överenskommelsen är tvisten löst.

ANM 2009/1600, S.S./Capio Närsjukvård AB, DiskrL, kön, tjänstetillsättning, trakasserier, utredningsskyldighet, graviditet

En kvinna som vikarierade på Capio Citykliniken i Landskrona har anmält till DO att hon blev trakasserad av en överordnad i samband med att hon blev sjukskriven till följd av sin graviditet.

DO har utrett anmälan och gjort bedömningen att kvinnans chef uttalat sig på ett sätt som utgör trakasserier på grund av kön. DO och Capio Närsjukvård har träffat en överenskommelse som ger kvinnan 40 000 kronor. Genom förlikningen är tvisten löst.

ANM 2009/ 1692, Diskr.L arbete, kön, graviditet

Den unga kvinnan blev uppsagd från sin visstidsanställning på ett vårdshus i Sörmland när hon blev gravid. Nu har Diskrimineringsombudsmannen, DO, och vårdshuset ingått en förlikning som innebär att kvinnan får 50 000 kronor.

Kvinnan var tvungen att stanna hemma ett helgpass eftersom hon mådde dåligt på grund av graviditeten. Men när hon efter helgen talade med arbetsgivaren blev hon uppsagd.

Diskrimineringsombudsmannen har utrett anmälan och har gjort bedömningen att kvinnan utsatts för könsdiskriminering. Under utredningstiden har arbetsgivaren förnekat diskriminering.

DO har beslutat stämma arbetsgivaren i domstol. Men efter det har en förlikning ingåtts för att lösa tvisten. Den förlikningsöverenskommelse som DO och arbetsgivaren nu träffat innebär att kvinnan får 50 000 kronor. Genom förlikningen är tvisten löst.

ANM2009/1640 S.A./Telenor Sverige AB. Arbete. Kön. Graviditet.

Genom ett bemanningsföretag påbörjade en kvinna ett uppdrag hos Telenor. Kvinnan har anmält till DO att uppdraget avbröts redan efter ett par veckor. Enligt anmälan berodde det på att hennes chef på Telenor upptäckt att hon var gravid. Kvinnan blev därefter också uppsagd av sin arbetsgivare som inte kunde hitta något annat arbete åt henne.

DO har utrett anmälan och gjort bedömningen att Telenor har utsatt kvinnan för direkt könsdiskriminering. DO och Telenor har träffat en överenskommelse som ger kvinnan 200 000 kronor. Genom förlikningen är tvisten löst.

ANM 2009/ 2287 DiskrL arbete, kön, graviditet

En kvinna fick en provanställning på en bensinmack i Skara i april 2009. Arbetsgivaren sa då att hon hade goda chanser att få en tillsvidareanställning. Men i september fick hon besked att det inte skulle bli någon fortsatt anställning.

DO:s utredning visar att kvinnan nekades fortsatt anställning för att hon var gravid. Arbetsgivaren skrev i kvinnans tjänstgöringsintyg att anställningen avbröts på grund av hennes graviditet, eftersom hon inte skulle klara att göra de tunga lyft som arbetet krävde.

DO och bensinmackens ägare har träffat en överenskommelse som ger kvinnan 63 000 kronor. Genom förlikningen är tvisten löst.

ANM 2009/ 1936 DiskrL arbete, kön, graviditet

En kvinna började arbeta som servitris på en restaurang i Göteborg i slutet av sommaren 2009. Hon fick reda på att hon var gravid strax efteråt, men planerade att fortsätta arbeta året ut. En tid efter det att kvinnans arbetsledare fått reda på graviditeten var hon dock tvungen att sluta ”på grund av hög graviditet”. Hennes arbetsledare hade under tiden hon arbetat nästan dagligen sextrakasserat henne med frågor om hennes sexliv.

DO har utrett kvinnans anmälan och gjort bedömningen att arbetsgivaren utsatt henne för könsdiskriminering och sexuella trakasserier. Under utredningen har arbetsgivaren förnekat diskriminering.

DO och arbetsgivaren har träffat en överenskommelse som ge kvinnan 75 000 kronor. Genom förlikningen är tvisten löst.

ANM 2009/ 969 FörL

En kvinnlig grundskollärare i Gävle har varit föräldraledig sedan sommaren 2006. Vid den senaste lönerevisionen 2009 fick hon 142 kronor i lönepåslag. Det är en låg löneökning, både jämfört med vad hon själv brukade få när hon var i tjänst och vad hennes kollegor fick samma år. Kommunens uppfattning var att kvinnan inte skulle komma tillbaka i tjänst. Enligt kommunens policy får tjänstlediga medarbetare som inte tror kommer tillbaka alltid låga löneökningar.

DO har utrett anmälan och gjort bedömningen att Gävle kommun brutit mot föräldraledighetslagen och missgynnat kvinnan vid lönesättningen med anledning av hennes föräldraledighet. DO och Gävle kommun har träffat en överenskommelse som ger kvinnan 20 000 kronor och en löneökning på totalt 442 kronor per månad från och med den 1 april 2009, vilket var tidpunkten för lönerevisionen. Genom förlikningen är tvisten löst.

ANM 2010/ 1191 FörL, Audio Video Vårgårda

En kvinna hade via Arbetsförmedlingen fått en praktik på företaget. Arbetsgivaren var nöjd med kvinnans arbete och lovade henne sommarvikariat under juni och juli. Kvinnan talade tidigt om att hon var gravid och arbetsgivaren sa att det inte var något hinder då kvinnan väntade barn först i augusti. Kvinnan hade även sökt en tillsvidareanställning på företaget. Men arbetsgivaren valde att anställa en annan och motiverade sitt beslut med att företaget var litet och inte kunde anställa kvinnan då hon skulle vara föräldraledig.

DO och arbetsgivaren har träffat en överenskommelse som ger kvinnan 100 000 kronor.

ANM 2010/1031, Kriminalvården, föräldraledighetslagen

En man i Trosa har anmält Kriminalvården Region Stockholm för missgynnande i samband med att han ville vara föräldraledig.

Mannen har arbetat i flera år som sjuksköterska inom kriminalvården. I augusti 2009 tillträdde han en ny tjänst på anstalten Hall. När hans gravida hustru blev sängliggande och sjukskriven på heltid ville mannen gå ner i arbetstid för att ta hand om parets tvååriga son, vilket han har rätt till enligt föräldraledighetslagen. Då avslutade arbetsgivaren mannens provanställning.

DO har utrett anmälan och gjort bedömningen att arbetsgivaren har utsatt anmälaren för ett missgynnande som har samband med föräldraledighet, i strid med föräldraledighetslagen. DO och arbetsgivaren har träffat en överenskommelse som ger anmälaren 55 000 kronor.

Domar

Tingsrättsdom: Försäkringskassan

Försäkringskassan utsatte fyra kvinnor för könsdiskriminering genom att neka dem sjukpenning för att deras besvär berodde på att de var gravida. Det slår Stockholms tingsrätt fast och dömer Försäkringskassan att betala 50 000 kronor vardera i skadestånd till kvinnorna.

AD-dom: Stockholms läns landsting

Arbetsdomstolen, AD, har beslutat att den kvinna som nekades kompetensutbildning strax före föräldraledigheten blev missgynnad. Landstinget döms att betala 25 000 kronor i skadestånd till kvinnan.

AD-dom: Stryker AB

Arbetsdomstolen, AD, friar Stryker AB från brott mot missgynnandeförbudet i föräldraledighetslagen samt från könsdiskriminering. Det var Jämställdhetsombudsmannen, JämO, som stämde Stryker AB. Ärendet togs över av Diskrimineringsombudsmannen (DO) den 1 januari 2009.

AD-dom: Bohuslänningens AB och Annonstryren AB

Arbetsdomstolen, AD, friar Bohuslänningens AB och Annonstryren AB från brott mot missgynnandeförbudet i föräldraledighetslagen. Det var JämO som stämde Bohuslänningens AB och Annonstryren i Bohuslän AB. Ärendet togs över av Diskrimineringsombudsmannen (DO) den 1 januari 2009. De tre kvinnor som målet rör fick lägre gratifikation på grund av att de varit föräldralediga.

Pågående processer (stämningar)

ANM 2010/ 812 FörL

Hösten 2008 bytte kvinnan tjänst från butiksförsäljare till köksinredare på Electrolux. Men när hon kom tillbaka från sin föräldraledighet erbjöds hon jobb som butiksförsäljare eller receptionist. Hon förlorade därmed också möjligheten till en högre provisionslön.

Kvinnan gjorde en anmälan till Diskrimineringsombudsmannen (DO) som utrett ärendet enligt föräldraledighetslagen. DO har efter utredningen gjort bedömningen att kvinnan har missgynnats eftersom hon inte fått likvärdiga arbetsuppgifter som hon hade innan föräldraledigheten. Därför stämmer nu DO Electrolux för brott mot föräldraledighetslagen och yrkar på 80 000 kronor i skadestånd.

ANM 2009/1527 Anna Gidegran / Bruhns Barnvagnar AB.

Arbete. Kön. Graviditet.

Två kvinnor i Örebro fick sluta när arbetsgivaren fick reda på att de var gravida. Nu stämmer Diskrimineringsombudsmannen arbetsgivaren – en barnvagnsaffär – och kräver en diskrimineringsersättning på 300 000 respektive 200 000 kronor till kvinnorna.

ANM 2009/1528 Helena Årnell / Bruhns Barnvagnar AB. Arbete. Kön. Graviditet.

Två kvinnor i Örebro fick sluta när arbetsgivaren fick reda på att de var gravida. Nu stämmer Diskrimineringsombudsmannen arbetsgivaren – en barnvagnsaffär – och kräver en diskrimineringsersättning på 300 000 respektive 200 000 kronor till kvinnorna.

ANM 2009/1140 E.N./ T.G.

När en kvinna fick missfall och berättade om detta på sin praktikplats fick hon inte längre en utlovad anställning. Arbetsgivaren uppgav för henne att verksamheten var beroende av att man var på plats varje dag, vilket hon kanske inte skulle kunna vara under graviditeten. Han förklarade också att det kunde vara svårt att hitta en ersättare till henne under föräldraledigheten.

DO har stämt arbetsgivaren för könsdiskriminering och brott mot föräldraledighetslagen och begär sammanlagt 160 000 kronor i ersättning till kvinnan.

Arbetsdomstolens mål nr A 261/09. Muntlig förberedelse den 21 april.

Gravida som nekats sjukpenning

JämO har stämt Försäkringskassan för brott mot förbudet mot direkt könsdiskriminering i 3 § 1 p och 11 § lag om förbud mot diskriminering.

Försäkringskassan har nekat 9 gravida kvinnor sjukpenning, med hänvisning till att besvären varit en normal följd av graviditeten. Genom att neka kvinnorna sjukpenning anser JämO att Försäkringskassan utsatt dem för könsdiskriminering.

JämO 2006/587 K.J./. Försäkringskassan
Mål nr T 10702-07. Dom 3 november 2009 (Stockholms tingsrätt).

Försäkringskassan har överklagat domen. Hovrätten har meddelat prövningstillstånd.

JämO 2006/1031 M.B./. Försäkringskassan
Mål nr T 10671-07. Dom 3 november (Stockholms tingsrätt).

Försäkringskassan har överklagat domen. Hovrätten har meddelat prövningstillstånd.

JämO 2006/1062 J.J./. Försäkringskassan
Mål nr T 10670-07. Dom 3 november (Stockholms tingsrätt).

Försäkringskassan har överklagat domen. Hovrätten har meddelat prövningstillstånd.

JämO 2006/1860 L.M./. Försäkringskassan
Mål nr T 15410-07. Dom 3 november (Stockholms tingsrätt).

Försäkringskassan har överklagat domen. Hovrätten har meddelat prövningstillstånd.

De fyra ovanstående är stämnda i samtidigt och kumulerade.

JämO 2007/864 E.T./. Försäkringskassan
Mål nr T 7305-08. Muntlig förberedelse 31 mars 2009. Begärt vilandeförklaring.

JämO 2007/915 S.S./. Försäkringskassan
Mål nr T 7190 -08. Muntlig förberedelse 31 mars 2009. Vilandeförklarad av tingsrätten 2009-05-19.

De två ovanstående är stämnda i samtidigt och kumulerade.

JämO 2008/330 S.J./ Försäkringskassan

Stämningansökan 18 december 2008 (Stockholms TR). Mål nr 17864-08.
Vilandeförklarad av TR 2009-06-16.

JämO 2008/708 N.B./ Försäkringskassan

Stämningansökan 18 december 2008 (Stockholms TR). Mål nr 17677-08.
Vilandeförklarad av TR 2009-06-16.

JämO 2007/847 L.S./ Försäkringskassan

Stämningansökan 18 december 2008 (Stockholms TR) . Mål nr T 17712-08.
Vilandeförklarad av TR 2009-06-16.

JämO 2007/1079 K.P./ Försäkringskassan

Stämningansökan 27 april 2009, avvaktar svaromål. Mål nr T 6550-09.

Tingsrätten beslutat att avvisa stämningansökan på grund av ej inbetald
ansökningsavgift. Beslutet är överklagat till hovrätten.

JämO 2008/1197 U.J./ Försäkringskassan

Stämningansökan 29 april 2009. (Stockholms tingsrätt). Mål nr T 6850-09.
Målet vilandeförklarad.

JämO 2008/930 K.A.P./ Försäkringskassan

Mål nr T 6808-09 Stämningansökan 29 april 2009. (Stockholms tingsrätt)

Målet vilande i avvaktan på slutligt avgörande i JämO 2006/587 m.fl.

JämO 2008/1088 A.N./ Försäkringskassan

Mål nr T 6981-09 Stämningansökan 29 april 2009. (Stockholms tingsrätt)

Målet vilande i avvaktan på slutligt avgörande i JämO 2006/587 m.fl.

JämO 2008/935 T.H./ Försäkringskassan

Stämningansökan den 29 april 2009 (Stockholms tingsrätt). Mål nr T 6782-09.
Vilandeförklarad.

JämO 2007/992 J.S./ Försäkringskassan

Stämningansökan den 30 april 2009 (Stockholms tingsrätt). Mål nr T 6818-09.

Vilandeförklarad.

JämO 2008/409 K.C./ Försäkringskassan

Stämningansökan den 26 juni 2009 (Stockholms tingsrätt). Mål nr T 10333-09.
Målet är vilandeförklarad.

ANM 2009 / 1013 C.R. / Försäkringskassan

Stämningansökan den 10 september 2009, Stockholms tingsrätt, mål nr T 14120-09.

JämO 2008/748 V.K./ Försäkringskassan

Stämningansökan den 17 september 2009, Sthlm TR, mål nr T 14556/09.